

RUTA LITERÀRIA: ANNA DODAS I NOGUER A FOLGUEROLES

Amb motiu de la Jornada Anna Dodas i Noguer
Folgueroles · 30 de juny de 2023

PUNT1. Racó de Mn Cinto

Soc com el tro
gemegós que brilla en la vall
foll de terror
jo soc la vall

com el rampí
cec entre pedres
que ensopega amb el terrós

soc la foradada
vertiginosa que escup
aigua en un salt magnífic

jo soc el salt

no soc res més
una carolina molla
que aguanta la pluja
tristament

PUNT 2. Antigues escoles de Folgueroles

A casa meva
hi ha un follet
que em desperta
cada nit.
Roba estels
al cel més negre
i me'ls posa
a dintre el llit.

22 Maig 81

PUNT 3. Alzines sureres

Baixen els flocs
i es disparen les estrelles
cap a un firmament lletós.
L'embranchida, el sotrac.
El meu cor pertany
a la grapa d'un ogre.
Galopa, galopa
salta
galopa, galopa
les muntanyes com un mar
furiat.
Ploren, ploren les
campanes.
Una aixeta degota
com un plor
que rellicsa.
Tot dorm.

PUNT 4. Plaça Roviretes. Influències en l'obra

Molt poques vegades m'ha passat, i aquesta és una d'elles, que entre els centenars de versos que et toca llegir en el paper sovint tediós de membre d'un jurat, uns poemes et fan sentir que estàs disposada a defensar-los aferrissadament. Més encara perquè no s'hi interposa cap real o falsa modèstia: "Hi ha poemes que m'agradaria haver escrit jo" li vaig dir a l'Anna, i era ben cert. De poeta a poeta, no se m'acudí cap elogi millor.

Maria Mercè Marçal (*Fragment extret del llibre Sota el signe del drac de Maria Mercè Marçal*)

El que enamora d'aquests contes és la potència poètica amb la qual reinterpreta, recrea i inventa. Sobretot, quan la imaginació és més lliure. Quan llegeixes aquests contes, hi veus un talent immens que en aquell moment, discreta i riallera com era l'Anna, a penes s'arribava a endevinar. Són uns textos madurs, sense

cap de les vacil·lacions de l'escriptor que comença, d'algú que potser no sap ben bé què vol dir –i d'aquesta ambigüïtat en surt el tema central del que escriu–, però sap molt bé què vol fer. Una literatura que no naixia del trauma o del plany, una literatura entesa com una forma d'elevació, construïda com una obra d'art.

Julià Guillamon

PUNT 5. La Casa Natal

LA FIGUERA

M'agradava pujar-hi jo. M'agradava agafar aquells fruits tan madurs, molls encara de rosada. M'agradava sentir el suc del fruit baixant-me per la cara. M'agradava omplir-me les butxaques i marxar corrent. M'agradava pujar a les branques més altes i més primes, i des d'allà veure els altres petits, esperant les fruites segures que jo els tiraria.

M'agradava ser, la més petita de tots. Així gaudia d'avantatges que els altres no tenien. M'agradava fugir corrents quan un de nosaltres creia haver sentit els passos de l'amo. I m'agradava córrer al darrera de tots amb les cames curtes i gruixudes després d'haver baixat de l'arbre corrent esparracant-me la roba, i arribar a l'amagatall, i riure, i menjar les fruites que tots portàvem a les butxaques.

M'agradava sentir el xiulet dels grans, i veure la mà de la meva germana agafar-me fort, i marxar a robar figues. M'agradava que els grans disposessin de tots, i em manessin. M'agradava passar els carrers vigilant que no ens veiessin. Era realment difícil passar tota aquella colla, ficant-nos a les entrades, i anant arrapats a les parets de les cases sense que ningú ens veiés.

[...]

M'agradava cantar cançons, a la vorera, al terrat de casa, al camp, al cotxe, a la muntanya. M'agradava netejar la gàbia de l'ocell, però jo volia engegar-lo, i el meu germà em renyava. M'agradava escombrar la vorera, i que la gent al passar em digués coses.

M'agradava jugar a nines, a pilota, a l'amagada. M'agradava explicar-me contes a mi mateixa, a les nines, imaginar coses. M'agradava olorar les roses, mirar dia a dia si estan obertes.

M'agradava sentir que estimava i que era estimada. M'agradava passar l'estiu ocupada, i a l'arribar la tardor, poder anar a robar figues, a la figuera d'en Pep. M'agradava, i jo potser no ho sabia, m'agradava la vida.

PUNT 6. Inici del c. Major

Jo alçava la maneta a les estrelles,
quan era xic com un esqueix d'hisop,
atènyer somiava les més belles,
les veia tan a prop!

Ara só vell, mes de tan altes roses
encara, encara lo desig me puny,
mirar-me quan les veig tan amoroses,
mes ai!, les veig tan lluny!

Del cel hermós, per què em mostrau les gales,
si no em deixau a sos jardins pujar?
Oh mon Déu, oh mon Déu, dau-me unes ales,
o preneu-me les ganes de volar.

Jacint Verdaguer

VOLDRIA SER UN OCELL

Mare, jo voldria ser un ocell.

I saps per què, mare? Doncs per poder volar molt alt, molt alt i veure a totes les persones, petites com figuretes d'escacs. I volaria molt, mare, sense cansar-me. Volaria sobre el mar i saltaria sobre les ones. Volaria sobre els boscos i jugaria amb tots els animals. Volaria per les prades i les muntanyes, pel pol nord i per l'Àfrica. I faria amics arreu.

I quan volaria sobre un país en guerra, sobre un camp de batalla, mare, llavors no riuria no, llavors ploraria. I quan veuria rius vermells, alimentats per la sang d'innocents, i el cel ple d'avions llançant bombes per matar, volaria més alt encara, mare, i faria que els meus amics els núvols, s'apartessin per deixar lluir el sol en llibertat. I faria que després, una pluja molt forta, fes rovellar tots els avions de guerra i totes les armes, i no poguessin lluitar.

Perquè els núvols i el sol també són amics dels ocells, mare. Tothom és amic seu, perquè els ocells saben estimar als seus amics. I en tenen molts d'amics, en tenen per tot arreu. I canten a la vida, sempre riuen. Canten al sol i al mar, i només els he vist plorar quan veuen vessada per terra la sang dels innocents. Per a tot això, mare, jo voldria ser un ocell.

Faria el meu niu, flonjo i tou, dalt d'un arbre ben alt, sobre una muntanya més alta encara, on no hi arribessin les preocupacions ni els odis humans. Des d'allà podria veure el mar, i a tota la gent, bellugant-se com marionetes portades pels fils d'una mà experta. I riuria al pensar el feliços que són la gent pensant que són lliures, mentre que són titelles.

Però els ocells sí que són lliures, mare. Ells van volant seguint el vent. Es paren on volen, i juguen amb qui volen. Dins seu no hi cap l'odi. No saben què és l'esclavitud.

Jo voldria ser un ocell, mare. Qui sap si entre tots els meus amics, de tot el món, de totes les menes, no podríem fer obrir els ulls als homes i trencar-los-hi els fils que els fan ser marionetes?

20 – gener – 1977

PUNT 7. Casa Museu. Llegat i futur

Cloenda i lectura oberta